

Archívum és történelem

Nem kis büszkeséggel bocsátjuk Olvasóink elé legújabb, rendhagyónak tekinthető számunkat. Bár látszólag magunkról, Archívumunkról beszélünk, reméljük, hogy közben a dokumentumok közlésével egy másfajta kép, történet is kirajzolódhat a szemünk előtt.

Archívum az Archívumban – mondja nem szokványos számunk címe. A műfajból adódóan kevéssé követjük a megszokott rovatstruktúrát, sokkal inkább a dokumentumokra és a bemutatott hagyatékokra fókuszálunk. A bemutatott korszak is nagyobb merítést kínál a szokásosnál – a közölt iratanyag majdnem fél évszázadot ölel át (1945–1994). Ez persze nem gyökeres szakítás eddigi felfogásunkkal: mindig is úgy gondoltuk, hogy egyik történelmi esemény sem ragadható ki abból a korszakból, amelybe be van ágyazva.

Lezsák Sándor, Független Kisgazdapárt, Püski Sándor, Vigh Károly, Pozsgay Imre. Olyan személyiségek és szervezetek iratanyagából közlünk részleteket, akik/amelyek valamilyen módon formálták vagy legalábbis leképezik a második világháború utáni magyar történelem alakulását. Több dokumentumban előkerülnek olyan események/témák, mint az 1956-os szabadságharc és annak társadalmi emlékezete, a különböző időszakokban különböző alakjaiban létező és más-más módon meghatározó Független Kisgazdapárt története, vagy éppen a nemzet és jövőendő rendszerváltás ügyét összekapcsoló első lakis-teleki találkozó. A rendszerváltás történetének árnyalásához is jó alapot szolgáltatnak az első politikai szervezetek megalakulásához és közéletbe való bekapcsolódásához, az MDF önszerveződéséhez, George Bush amerikai elnök magyarországi látogatásához, a négyi- genes népszavazáshoz, a Temesvárról induló romániai forradalomhoz és a nyugaton élő magyarsághoz való viszony alakulásához kapcsolódó iratanyagok.

Végezetül: számunk nem lenne teljes a köszönetmondás nélkül. Köszönjük azoknak, akik a dokumentumokat a RETÖRKI Archívumának rendelkezésére bocsátották vagy hozzájárultak azok közléséhez: Lezsák Sándornak; a Kisgazda Levéltárat évtizedes munkával fenntartó Tóth Tamásnak; Püski Istvánnak és családjának; Vigh Károly örököseinek; Pozsgay Csillának és persze mindenkinek, aki hozzájárult Archívumunk gyarapodásához.

Reméljük, a továbbiakban is lesznek olyan eredmények, amelyekről alkalmunk nyílik beszámolni és beszélni – „önmagunk”, a nálunk őrzött dokumentumok bemutatásával tulajdonképpen a magyar történelem egy szeletéről beszélni.

Budapest, 2019. szeptember 30.

